

هرکس پایه گذار روش نیکویی در اسلام باشد، پاداش آن و پاداش کسانی که پس از او به آن عمل کنند، به او می رسد؛ بی آنکه چیزی از اجر و پاداش آنها کم گردد. و هرکس روش بدی در اسلام پایه گذاری کند، گناه آن و گناه کسانی که پس از او به آن عمل نمایند، به او می رسد و ذره ای از گناهان آنها کاسته نمی شود.

از جریر بن عبدالله رضی الله عنه روایت است که می گوید: ما در اول روز نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم نشستیم که گروهی پابرهنه و نیمه عربان که پارچه های پشمین را از وسط سوراخ کرده و پوشیده بودند و شمشیرهای شان را به گردن آویخته و بیشتر آنها، بلکه همگی از قبیله ی «مُضَر» بودند، نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم آمدند. و چون رسول الله صلی الله علیه وسلم شدت فقر و تنگدستی آنها را دید، چهره اش دگرگون شد؛ به منزل رفت و سپس بازگشت و به بلال دستور داد که اذان و اقامه بگوید. سپس نماز خواند و آنگاه سخنرانی کرد و این آیه را تا پایان آن خواند که (الله متعال فرموده است): «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا رَوْحَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا»: «ای مردم، از پروردگارتان پروا کنید [همان ذاتی] که شما را از یک تن آفرید و همسرش را [نیز] از او آفرید و از [نسل] آن دو، مردان و زنان بسیاری پراکند؛ و از پروردگاری که به [نام] او از یکدیگر درخواست می کنید پروا نمایید و از [گسستن] پیوند خویشاوندی بپرهیزید. بی گمان، الله همواره مراقب [و نگهبان] شماست». سپس آیه ی دیگری را که در پایان سوره ی «حشر» است، قرائت نمود: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ»: «ای کسانی که ایمان آورده اید، از الله پروا کنید؛ و هرکس باید بنگرد که برای فردا چه پیش فرستاده است». آنگاه فرمود: «تَصَدَّقْ رَجُلٌ مِنْ دِيَارِهِ، مِنْ دِرْهَمِهِ، مِنْ تَوْبِهِ، مِنْ صَاعِ بُرِّهِ، مِنْ صَاعِ تَمْرِهِ - حَتَّى قَالَ - وَلَوْ بِشِقِّ تَمْرَةٍ»: «هرکس از درهم، دینار، لباس و از پیمانہ ی گندم و خرمايش صدقه دهد». تا آنجا که فرمود: «(صدقه دهید!) اگرچه نصف خرمايی باشد». این بود که مردی از انصار رضی الله عنهم کیسه ای آورد که نزدیک بود دستش از حمل آن عاجز شود، بلکه عاجز شده بود و نمی توانست آن را بردارد؛ چون سنگین بود. و به همین ترتیب مردم کمک می کردند تا اینکه دو خرمن غذا و لباس در مسجد جمع شد. و چهره ی رسول الله صلی الله علیه وسلم را دیدم که از فرط شادی مانند طلا می درخشید. اینجا بود که فرمود: «مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً فَلَهُ أَجْرُهَا، وَأَجْرُ مَنْ عَمَلَ بِهَا بَعْدَهُ، مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَجْرِهِمْ شَيْءٌ، وَمَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً سَيِّئَةً كَانَ عَلَيْهِ وِزْرُهَا، وَوِزْرُ مَنْ عَمَلَ بِهَا مِنْ بَعْدِهِ، مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْءٌ»: «هرکس پایه گذار روش نیکویی در اسلام باشد، پاداش آن و پاداش کسانی که پس از او به آن عمل کنند، به او می رسد؛ بی آنکه چیزی از اجر و پاداش آنها کم گردد. و هرکس روش بدی در اسلام پایه گذاری کند، گناه آن و گناه کسانی که پس از او به آن عمل نمایند، به او می رسد و ذره ای از گناهان آنها کاسته نمی شود».

[صحیح است] [به روایت مسلم]

حدیث جریر بن عبدالله بجلی رضی الله عنه حدیث بزرگی است که بیانگر دلسوزی رسول الله صلی الله علیه وسلم نسبت به امتش می باشد. در این حدیث آمده که صحابه در ابتدای روز با رسول الله صلی الله علیه وسلم بودند که گروهی اکثرا یا همه از قبیله ی مضر درحالی نزد ایشان آمدند که پارچه های پشمین را از وسط سوراخ کرده و

پوشیده و شمشیرهای شان را به گردن آویخته بودند. یعنی کسانی بودند که لباسی جز به اندازه ی پوشیدن عورت خود نداشتند و آن را از گردن خود آویزان کرده بودند و شمشیر به همراه داشتند؛ و به این ترتیب آماده ی جهادی بودند که بدان امر شده بودند. با دیدن این صحنه و نیازمندی آنان، چهره ی مبارک رسول الله صلی الله علیه وسلم دگرگون شد؛ و این درحالی بود که آنان از مضر بودند، یکی از گرامی ترین قبایل عرب؛ اما نیاز و نیازمندی آنها را به این وضعیت دچار کرده بود. این بود که رسول الله صلی الله علیه وسلم به خانه اش رفت و بازگشت و به بلال دستور داد اذان بگوید؛ سپس نماز خواند و به ایراد سخن پرداخت؛ و طبق عادت ابتدا حمد و ستایش الله گفت؛ سپس این دو آیه را خواند: «يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا»: «ای مردم، از پروردگارتان پروا کنید [همان ذاتی] که شما را از یک تن آفرید و همسرش را [نیز] از او آفرید و از [نسل] آن دو، مردان و زنان بسیاری پراکند؛ و از پروردگاری که به [نام] او از یکدیگر درخواست می کنید پروا نمایید و از [گیسستن] پیوند خویشاوندی بپرهیزید. بی گمان، الله همواره مراقب [و نگهبان] شماست». «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَلْتَنْظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ»: «ای کسانی که ایمان آورده اید، از الله پروا کنید؛ و هرکس باید بنگرد که برای فردا چه پیش فرستاده است». سپس به صدقه دادن تشویق کرد و فرمود: «هرکس از درهم، دینار، لباس و از پیمانۀ ی گندم و خرمايش صدقه دهد». تا آنجا که فرمود: «(صدقه دهید؛) اگرچه نصف خرمايي باشد». و صحابه رضی الله عنهم که اشتیاق وافری به انجام کارهای نیک داشتند و در چنین مواردی شتاب می کردند و فرصت را از دست نمی دادند و بلکه با یکدیگر مسابقه داده و از هم سبقت می گرفتند، به خانه های شان رفتند و صدقات خود را به مسجد آوردند؛ حتی یکی از آنها کیسه ای در دست داشت که نزدیک بود دستش توان حمل آن را نداشته باشد؛ و از توان وی بیشتر بود؛ و آن را نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم گذاشت؛ به همین ترتیب هر یک از صحابه صدقه ای آورد؛ و چنانکه جریر می گوید دو خرمن انباشته از غذا و لباس و چیزهای دیگر جمع شد. و با دیدن این صحنه و این رقابت در امر خیر که نیاز فقرا با آن برطرف می شد، چهره ی رسول الله صلی الله علیه وسلم از فرط شادی مانند طلا می درخشید. سپس رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «هرکس در اسلام پایه گذار روش نیکویی باشد، پاداش آن و پاداش کسانی که پس از او به آن عمل کنند، به او می رسد؛ بی آنکه چیزی از اجر و پاداش آنها کم گردد. و هرکس روش بدی در اسلام پایه گذاری کند، گناه آن و گناه کسانی که پس از او به آن عمل نمایند، به او می رسد و ذره ای از گناهان آنها کاسته نمی شود». مراد از «سُنَّة» در اینکه فرمود: «مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً» عمل نمودن به سنت می باشد و منظور کسی نیست که بدعتی را ایجاد کند. چون هرکس در اسلام بدعتی بوجود بیاورد، بدعت وی مردود بوده و نیکو نیست. بلکه مراد از کسی که آن را پای گذاری نموده و سنت نهاد، اولین کسی است که بدان عمل کند مانند مردی که کیسه ای از صدقه با خود آورد.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/3506>

النَّجَاةُ الْخَيْرِيَّةُ
ALNAJAT CHARITY

